

Definisjonskatalog for AMK-/LV-sentraler

1. utgave

1. mars 1999

KITH-rapport

TITTEL

Definisjonskatalog for AMK-/LV-sentraler, 1. utgave

KITH

Kompetansesenter for
IT i helsevesenet AS

Postadresse

**Sukkerhuset
7005 Trondheim**

Besøksadresse

Sverresgt 15, inng G

Telefon

73 59 86 00

Telefaks

73 59 86 11

e-post

firmapost@kith.no

Foretaksnummer

959 925 496

Forfatter(e)

Jim J. Yang m.fl.

Oppdragsgiver(e)

Sosial- og helsedepartementet
Statens helsetilsyn

Rapportnummer

R 3/99

URL

<http://www.kith.no/rapportarkiv/defkat-amk-lv-v10.pdf>

Prosjektkode

ISBN

82-7846-057-4

Dato

1999-03-01

Antall sider

iii + 30

Kvalitetssikret av

Iver Nordhuus

Gradering

Åpen

Godkjent av

Jacob Hygen
Adm. direktør

Sammendrag

Denne definisjonskatalogen er utarbeidet i forbindelse med Sosial- og helsedepartementets *Program for standardisering og samordning for informasjonsutveksling i helsevesenet (Standardiserings- og Samordningsprogrammet)*.

Hensikten med en slik definisjonskatalog er å etablere felles definisjoner og dermed felles forståelse av sentrale begreper som brukes i AMK- og LV-sentraler.

Forord

Dette dokumentet er et resultat av et arbeid som ble gjennomført i perioden april 1996 ~ oktober 1998. Arbeidet er delvis finansiert av Sosial- og helsedepartementet via *Program for standardisering og samordning for informasjonsutveksling i helsevesenet (Standardiserings- og samordningsprogrammet)*, delvis av Statens helsetilsyn, og delvis basert på frivillig innsats fra gruppens medlemmer.

Følgende personer har vært med i arbeidet og er også medforfattere til dette dokumentet:

- Kristine Dreyer, tidligere Regionsykehuset i Tromsø, nå Nasjonalt kompetansesenter for helsetjenestens kommunikasjonsberedskap (KoKom),
- Olav Eielsen, Sentralsjukehuset i Rogaland,
- Jan Erik Nilsen, Ullevål sykehus (til og med høringsversjonen),
- Roger Schäffer, Ullevål sykehus,
- Jon Erik Steen-Hansen, Vestfold sentralsykehus,
- Eivind Vestbø, Finnøy kommune,
- Kirsten Mo Wiseth, Regionsykehuset i Trondheim,
- Jim J. Yang, Kompetansesenter for IT i helsevesenet, prosjektleder og redaktør.

Vi vil takke alle gruppe-medlemmer for en kjempeinnsats og et godt samarbeid. Vi vil også takke alle personer som har gitt oss verdifull kritikk og innspill under utarbeidelse av denne definisjonskatalogen.

Innhold

Forord.....	i
1. Innledning	1
1.1 Målsetting og avgrensninger	1
1.2 Målgruppe	2
1.3 Gruppesammensetting og arbeidsform.....	2
2. Avgrensninger ved valg av begreper.....	4
3. Når det haster – de viktigste tidsbegrepene	5
4. Alfabetisk oversikt over begreper med definisjoner	6
Bibliografi	23
Vedlegg A Tematisk listing av begrepene (informativt).....	26
A.1. Organisatoriske enheter/aktører (og forhold rundt slike)	26
A.2. Menneskeaktører og tjenesteytere (og forhold rundt slike).....	26
A.3. Pasient og pasientrelaterte aktører (og forhold rundt slike)	26
A.4. Tjenester og funksjoner (og forhold rundt slike).....	26
A.5. Hendelse og hendelsesforløp (og forhold rundt slike)	27
A.6. Reaksjon/Respons (og forhold rundt slike).....	27
A.7. (Hendelses-)Sted (og forhold rundt slike)	27
A.8. Aksjon/Oppdrag (og forhold rundt slike).....	28
A.9. Melding/Dokumentasjon/Rapport (og forhold rundt slike).....	28
A.10. Tidsbegreper	28
A.11. Andre begreper	28
Vedlegg B Liste over en del forkortelser (informativt).....	30

1. Innledning

En av de viktigste forutsetningene for en vellykket informasjonsutveksling er at partene som er involvert i utvekslingen forstår hverandre. Det er spesielt viktig å sikre denne felles forståelse når man snakker om informasjonsutveksling i en akuttmedisinsk situasjon.

Det er derfor igangsatt arbeid for utarbeidelse av definisjonskataloger i helsevesenet. Dette dokumentet tilhører en serie av definisjonskataloger¹ som utgis i forbindelse med Sosial- og helsedepartementets *Program for standardisering og samordning for informasjonsutveksling i helsevesenet (Standardiserings- og samordningsprogrammet)*².

1.1 Målsetting og avgrensninger

Målet med denne definisjonskatalogen er å standardisere begreper, definisjoner og datagrunnlag som inngår i *informasjonsutveksling* og *resultatvurderinger* i forhold rundt medisinsk nødmeldetjeneste, og i denne første utgaven primært rundt Akuttmedisinsk kommunikasjonsentral (AMK-sentral) og Legevaktsentral (LV-sentral).

En felles definisjon og dermed felles forståelse av begrepene og datagrunnlaget som inngår i informasjonsutveksling, er en nødvendig forutsetning for at informasjonsutveksling mellom de ulike aktørene/systemene kan fungere optimalt. Et samordnet begrepsapparat vil også tilrettelegge grunnlag for bedre resultatrapportering fra og kvalitetssikring av tjenestene. Felles begrepsdefinisjoner vil også kunne danne grunnlag for kravspesifikasjon til datainnholdet i EDB-systemer.

Denne definisjonskatalogen er ment å fungere som et funksjonelt hjelpemiddel/verktøy for AMK- og LV-sentraler. Katalogen inneholder primært ikke definisjoner av rent medisinske begreper, men begreper og definisjoner som er relatert til organisering, personell, hendelsesforløp og teknologi, som står sentralt i datagrunnlaget for AMK/LV. Katalogen er ikke ment å brukes i akutte situasjoner, men primært som et referanseverk i forbindelse med resultatrapportering, opplæring, dokumentasjon og lignende.

Denne definisjonskatalogen er tenkt å gjøres elektronisk tilgjengelig ved hjelp av passende søkeverktøy³ senere.

---

¹ Andre definisjonskataloger som allerede er utgitt i denne serien er:
Administrativ definisjonskatalog for somatiske sykehus, 2. utgave. Trondheim: Kompetansesenter for IT i helsevesenet, 1995 (under revisjon).

Definisjonskatalog for allmennelegetjenesten, KITH R 1/96, februar 1996, ISBN 82-7846-014-0, også tilgjengelig elektronisk på Internett: http://www.kith.no/infotj/kodeverk/defkat_allmenn/

² Jfr. http://www.kith.no/std_programmet/ for mer informasjon om Standardiseringsprogrammet.

³ Se http://www.kith.no/infotj/kodeverk/defkat_amk/ for eksempler på elektroniske versjoner av kataloger.

1.2 Målgruppe

Målgruppen for denne definisjonskatalogen er personer som arbeider med, eller har en form for tilknytning til, helsefaglig og administrativ informasjon innen AMK/LV. Dette kan bl.a. være:

- ledelse innen medisinsk nødmeldetjeneste,
- personell ved AMK-/LV-sentraler,
- leverandører og utviklere av IT- og kommunikasjonssystemer for AMK-/LV-sentraler,
- systemeiere og driftspersonell av IT- og kommunikasjonssystemer ved AMK-/LV-sentraler,
- produsenter og brukere av helsestatistikk.

Det gjøres oppmerksom på at denne definisjonskatalogen ikke primært har publikum som sin målgruppe. Ikke alle definisjoner vil uten videre kunne brukes direkte i informasjonen mot publikum. Det henvises til utvalg som tar seg av bl.a. publikumsrettet informasjon om nødmeldetjenesten⁴.

1.3 Gruppesammensetting og arbeidsform

Denne definisjonskatalogen er utarbeidet på følgende måte:

- En arbeidsgruppe utarbeidet et utkast til definisjonskatalogen.
- Utkastet ble gjennomgått av en referansegruppe.
- Den reviderte versjonen ble sendt ut på en bred høring der blant andre alle fylkeskommuner, kommuner, Kommunenes Sentralforbund, Den norske lægeforening, Norsk sykepleierforbund og Statistisk sentralbyrå deltok.
- Høringskommentarene ble innarbeidet i definisjonskatalogen.

Arbeidsgruppen har bestått av følgende personer som også er medforfattere til dette dokumentet:

- Kristine Dreyer, tidligere Regionsykehuset i Tromsø, nå Nasjonalt kompetansesenter for helsetjenestens kommunikasjonsberedskap (KoKom),
- Olav Eielsen, Sentralsjukehuset i Rogaland,
- Jan Erik Nilsen, Ullevål sykehus (til og med høringsversjonen),
- Roger Schäffer, Ullevål sykehus,
- Jon Erik Steen-Hansen, Vestfold sentralsykehus,

---

⁴ Revidert rapport fra utvalget etter høring: "Rapport - Statens helsetilsyns utvalg for informasjon om nødmeldetjenesten, 18.mai 1998."

- Eivind Vestbø, Finnøy kommune,
- Kirsten Mo Wiseth, Regionsykehuset i Trondheim,
- Jim J. Yang, KITH, prosjektleder og redaktør.

Referansegruppen har bestått av:

- Gunnvor Engtrø, Sentralsjukehuset i Rogaland,
- Åge Jensen, Haukeland sykehus,
- Per Christian Juvkam, Sentralsjukehuset i Ålesund,
- Arne Lindstad, Statens helsetilsyn,
- Torger Øvergård, Regionsykehuset i Trondheim.

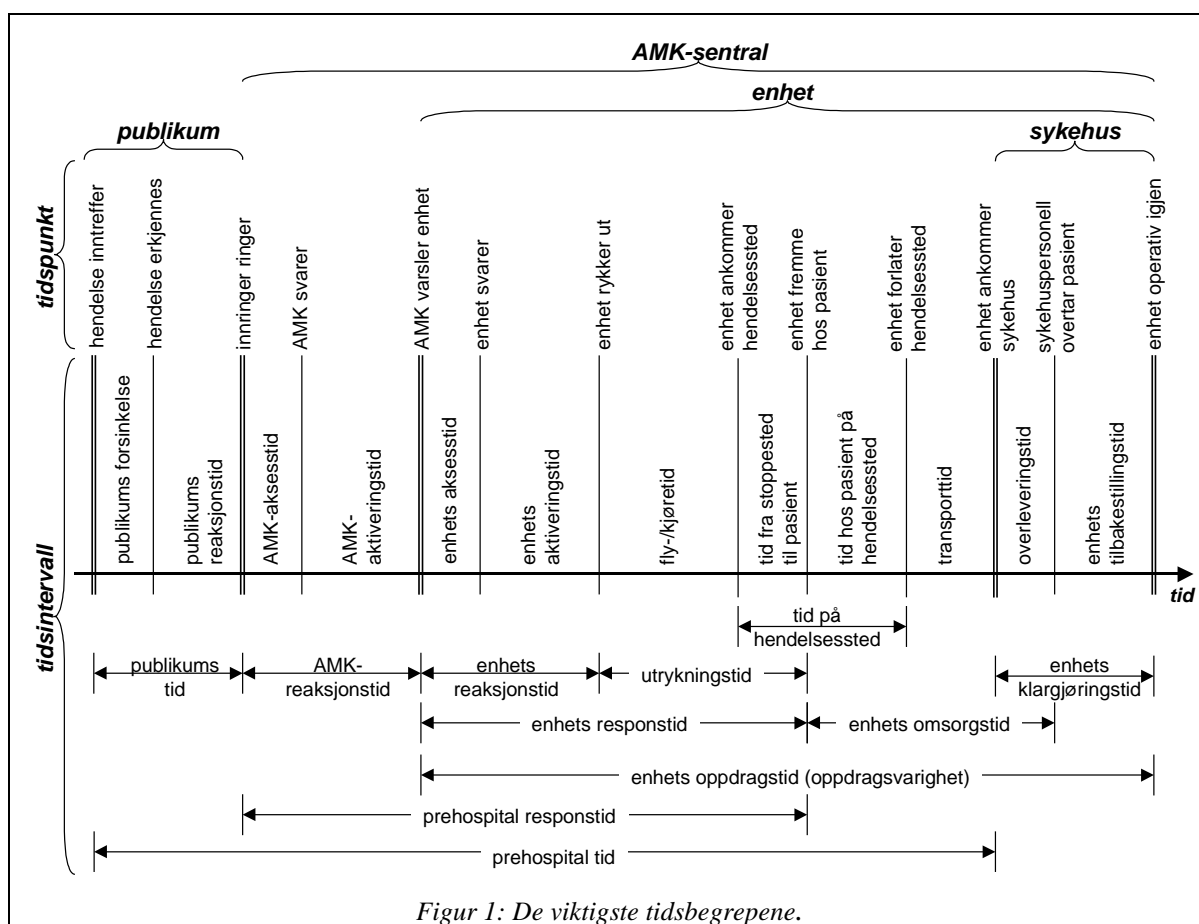
I tillegg har vi hatt kontinuerlig dialog med Elfinn Færevåg (Rogaland Fylkeskommune).

2. Avgrensninger ved valg av begreper

I tillegg til å vektlegge de mest sentrale begrepene som brukes i AMK-/LV-sentraler, har en videre valgt følgende hovedkriterier for å avgrense omfanget av denne definisjonskatalogen (med få unntak):

- Generelle begreper som enten er definert i andre sammenhenger, eller som ikke krever mer presis definisjon utover den vanlige og naturlige definisjonen av begrepene, er ikke tatt med i denne definisjonskatalogen, f.eks. Pasient, Pårørende.
- Medisinske begreper er ikke tatt med i denne definisjonskatalogen, f.eks. Hjertestans, Respirasjon.
- Tekniske begreper er ikke tatt med i denne definisjonskatalogen, f.eks. En-frekvent samband, To-frekvent samband.
- Forkortelser av betegnelser som ikke er definert i denne definisjonskatalogen er ikke tatt med i katalogens hoveddel, men kun i et vedlegg, f.eks. HLR (Hjerte-lunge-redning), PHLR (Publikums hjerte-lunge-redning).

3. Når det haster – de viktigste tidsbegrepene

Figur 1: De viktigste tidsbegrepene.

Figur 1 illustrerer de viktigste tidsbegrepene med utgangspunkt i en AMK-sentrals håndtering av medisinske nødmeldinger og at pasienten blir brakt inn til sykehus. Definisjonsteksten senere i denne katalogen vil derfor være mer generell enn figuren illustrerer (f.eks., begrep nr. 45 "Enhets omsorgstid" er senere i katalogen definert som "Tidsintervall fra responderende enhet er fremme hos pasient, til enheten ankommer sykehus og sykehuspersonell overtar ansvar for pasienten, eller enheten forlater hendelsessted uten pasient.").

Figuren illustrerer de viktigste tidspunktene langs tidsaksen fra en hendelse inntreffer til responderende enhet er ferdig med oppdraget og er operativ igjen for nye oppdrag. Ikke alle tidspunkter som er illustrert i figuren vil i praksis kunne registreres nøyaktig (f.eks. tidspunktet når en hendelse erkjennes). Disse tidspunktene er allikevel tatt med i figuren for helhets skyld.

Figuren illustrerer også de viktigste tidsintervallene. Ettersom ikke alle tidspunktene i praksis vil kunne registreres nøyaktig, vil heller ikke alle tidsintervallene kunne måles nøyaktig. De fleste tidsintervallene som er illustrert i figuren er viktige indikatorer i forbindelse med resultatrapportering, statistikk og kvalitetssikring og er derfor definert i denne definisjonskatalogen.

4. Alfabetisk oversikt over begreper med definisjoner

Begrepene er i dette kapittel listet fullstendig, dvs. med løpenummer, betegnelse, definisjon og evt. kryssreferanser (internt i tabellen) til andre relaterte begreper.

Følgende konvensjoner er brukt i tabellen:

- Referanser til eventuelle kilder til definisjoner er oppgitt i parenteser sammen med definisjonen. Der hvor kilden er oppgitt, er definisjonen enten hentet ordrett fra kilden eller bare redaksjonelt redigert.
- Begrepene er sortert i stigende alfabetisk rekkefølge i tabellen. Begrepene er nummerert løpende i den samme alfabetiske rekkefølge.
- Anbefalte betegnelser (navn) til begrepene er **uthevet**. Fulltekst definisjoner er gitt sammen med anbefalte betegnelser.
- Begreper som er (implisitt) forklart/definert i definisjonen til andre begreper er ikke forklart med egen tekst, men kun referert til de aktuelle definisjonene med stikkordet "Se under". Se f.eks. begrep nr. 122 "Primærhenvendelse".
- Inne i definisjonen til et begrep blir andre begreper som er nevnt **uthevet** og referert til med de tilhørende numre i kolonnen for Kryssreferanser. Se f.eks. begrep nr. 5 "Aksjons-samband" hvor begrepet "Helsetjenestens kommunikasjonsberedskap", nr 66, er uthevet og referert til.
- Eventuelle relaterte begreper er listet opp med stikkordet "Se også". Se f.eks. under begrep nr. 11 "Akuttmedisinsk kommunikasjonssentral" hvor begrep nr 66 "Helsetjenestens kommunikasjonsberedskap" er listet opp med stikkordet "Se også".
- Eventuelle synonymer er også listet opp med stikkordet "Synonym". Se f.eks. under begrep nr. 149 "Skadeprioritering" hvor "Triage" er listet opp som et synonym.
- Synonyme betegnelser til et begrep peker i tabellen til den anbefalte betegnelsen der den er definert. Se f.eks. nr. 168 "Triage".
- Eventuelle anmerkninger er tatt med under definisjonen, skrevet i *kursiv skrifttype* innledet av stikkordet *anmerkning*.

Nr	Begrep	Definisjon/Anmerkning	Kryssref.
1	113 medisinsk nødhjelp	Verbal betegnelse for AMK-sentral . <i>Anmerkning: "113 medisinsk nødhjelp" er av Informasjonsutvalget⁵ foreslått til å være AMK-operatørens verbale betegnelse for AMK-sentralen overfor publikum. 113 uttales en-en-tre.</i>	33 31
2	AKP	Forkortelse for ambulanseskontrollpunkt .	21
3	aksesstid	Tidsintervall fra en enhet blir varslet av forrige ledd i hendelsesforløpet, til enheten svarer på varslingen. <i>Anmerkning: Dette er et generelt tidsbegrep som gjelder AMK-sentral (se AMK-aksesstid) og responderende enhet (se enhets aksesstid). Begrepet uttrykker hvor fort den aktuelle enheten svarer på varslingen fra forrige ledd (hvor fort AMK-sentralen svarer 113-telefon fra publikum henholdsvis hvor fort en responderende enhet svarer varsling fra AMK-sentralen).</i> Se også: Aktiveringstid, responstid.	28 42 6, 139
4	aksjon	Samordnede tiltak som iverksettes/oppfølges av AMK-/LV-sentral for å yte nødvendig hjelp ved akutt oppstått sykdom eller skade. <i>Anmerkning 1: Begrepet er knyttet til bruk av flere samtidige ressurser, eller mer komplekse hendelser.</i> <i>Anmerkning 2: Kan også iverksettes fra Politi/lokale redningssentraler/hovedredningssentraler.</i>	11, 89 94 72
5	aksjonssamband	Den delen av helsetjenestens kommunikasjonsberedskap som i alvorlige akuttmedisinske situasjoner, sikrer løpende åpent radiosamband mellom aktuell fagsentral og medisinske faggrupper både under arbeid på hendelsessted og under transport til sykehus (12).	66 68

⁵ Rapport - Statens helsetilsyns utvalg for informasjon om nødmeldetjenesten, 19. desember 1996.

Nr	Begrep	Definisjon/Anmerkning	Kryssref.
6	aktiveringstid	Tidsintervall fra en enhet svarer på varslingen gitt av forrige ledd i hendelsesforløpet, til enheten iverksetter en handling. <i>Anmerkning: Dette er et generelt tidsbegrep som gjelder AMK-sentral (se AMK-aktiveringstid) og responderende enhet (se enhets aktiveringstid). Begrepet uttrykker hvor fort den aktuelle enheten "aktiveres" til handlingen (dvs. hvor fort AMK-sentralen velger en respons henholdsvis hvor fort en responderende enhet starter utrykningsoppdraget varslet av AMK-sentralen).</i> Se også: Aksesstid, responstid.	29 43 138 3, 139
7	akutt	Se: Hastegrad rød - akutt.	61
8	akuttberedskap	Helsevesenets organisering av menneskelige og materielle ressurser for å imøtekomme befolkningens akutte behov for helsehjelp.	
9	akuttmedisin	Raskest mulig kvalifisert medisinsk diagnostikk, rådgivning, behandling og/eller overvåkning for å hindre lidelse, varig funksjonssvikt eller tap av liv ved akutt oppstått sykdom, akutt forverring av eksisterende sykdom eller skade.	
10	akuttmedisinsk kommunikasjonsberedskap	Se: Helsetjenestens kommunikasjonsberedskap.	66
11	akuttmedisinsk kommunikasjons-sentral	Helsevesenets akuttmedisinske fagsentral plassert i sykehus med akuttmottak, for mottak og håndtering av medisinsk nødmelding, øyeblikkelig hjelp innleggelse og ambulanseoppdrag. <i>Anmerkning: Forkortes til AMK eller AMK-sentral.</i> Se også: Helsetjenestens kommunikasjonsberedskap.	106, 178 23 66
12	akuttmottak	Avdeling eller enhet i sykehus med akuttberedskap , for mottak, diagnostikk og behandling av pasient med akutt oppstått sykdom, akutt forverring av eksisterende sykdom eller skade.	8
13	akuttoppdrag	Se: Rødt oppdrag.	142
14	akuttsykehus	Sykehus med akuttberedskap.	8
15	alvorlighetsgrad	Klassifisering av sykdom eller skade etter behandlingsbehov og grad av organsvikt. <i>Anmerkning: Eksempler på slike klassifiserings-systemer er NACA, Severity of Injury or Illness Index.</i>	

Nr	Begrep	Definisjon/Anmerkning	Kryssref.
16	ambulanse	Bakke-, luft- eller sjøfartøy/-kjøretøy som er konstruert/innredet for og brukt til transport av syke eller skadde personer, med personell, fasiliteter og utstyr for behandling før og under transport. <i>Anmerkning: Dette kan være ambulansebil (som i dagligtale forkortes til ambulanse), ambulansefly, ambulanshelikopter eller ambulansebåt.</i>	
17	ambulansalarm	Samtidig alarm som går til alle ambulansenhetene i et definert område (ofte en kommune).	
18	ambulansebestilling	Forhåndsbestilling av ambulanse for transport av pasient.	16
19	ambulanseflykoordinator	Vakthavende person på AMK-sentral som er ansvarlig for planlegging, koordinering og gjennomføring av ambulanseflyoppdrag ut fra operative forhold som vær, tilgjengelige ressurser (fly, flygere, flyplass), luftfartsbestemmelser og medisinske prioriteringer.	11
20	ambulansjournal	Skriftlig rapport om ambulanseoppdrag.	
21	ambulanskontrollpunkt	Plass opprettet for å holde kontroll med og registrere hvor de enkelte pasienter blir transportert. <i>Anmerkning: Forkortes til AKP.</i>	
22	ambulanskoordinator	Vakthavende person på AMK-sentral som oftest har ambulansfaglig utdanning og erfaring og som primært har ansvar for å koordinere ambulansoppdrag .	11 23
23	ambulansoppdrag	Bruk av ambulanse, som en del av respons på en henvendelse , eller som forhåndsbestilt .	138 71, 18
24	ambulansetjeneste	Beredskap for eller transport i forbindelse med undersøkelse eller behandling av pasienter, som på grunn av sykdom eller skade har behov for å bli transportert på bære eller som har behov for medisinsk behandling eller tilgang til medisinsk utstyr under transporten (22).	
25	ambulanstransport	Bruk av ambulanse i forbindelse med undersøkelse eller behandling av pasienter, som på grunn av sykdom eller skade har behov for å bli transportert på bære eller som har behov for medisinsk behandling eller tilgang til medisinsk utstyr under transporten. Se også: Ambulansetjeneste, syketransport.	24, 157

Nr	Begrep	Definisjon/Anmerkning	Kryssref.
26	ambulansetøver	Betegnelse på de ulike eiere av ambulanser. <i>Anmerkning: Eksempler på slike utøvere er fylkeskommuner, kommuner, stiftelser, private firmaer/personer, humanitære organisasjoner.</i>	
27	AMK	Forkortelse for AMK-sentral .	11
28	AMK-aksesstid	Tidsintervall fra det ringer på 113-telefonen i AMK-sentralen til en AMK-operatør svarer 113-telefonen. <i>Anmerkning: Se også anmerkningen under aksesstid.</i>	107, 11 31 3
29	AMK-aktiveringstid	Tidsintervall fra en AMK-operatør svarer 113-telefonen til AMK-operatøren iverksetter en respons . <i>Anmerkning 1: Dette vil typisk være tiden det tar fra AMK-operatøren svarer på 113-telefonen til AMK-operatøren varsler en utrykningsenhet.</i> <i>Anmerkning 2: Se også anmerkningen under aktiveringstid.</i>	31, 107 138 172 6
30	AMK-LA	AMK-sentral med ansvar for koordinering for luftambulansenhet mht. alarmering og til enhver tid å vite hvor eget luftambulansesfartøy befinner seg.	11
31	AMK-operatør	Vakthavende person ved en AMK-sentral . Se også: AMK-sykepleier, ambulansesentral, ambulansesentral, ambulansesentral.	11 35 22 19
32	AMK-reaksjonstid	Tidsintervall fra det ringer på 113-telefonen i AMK-sentralen , til den valgte responsen iverksettes av AMK-operatøren . <i>Anmerkning 1: Dette er summen av AMK-aksesstid og AMK-aktiveringstid.</i> <i>Anmerkning 2: Dette vil typisk være tiden det tar fra det ringer på 113-telefonen i AMK-sentralen, til AMK-operatøren varsler en utrykningsenhet.</i> <i>Anmerkning 3: Se også anmerkningen under reaksjonstid.</i>	107, 11 138 31 28 29 172 132
33	AMK-sentral	Forkortelse for akuttmedisinsk kommunikasjons-sentral . <i>Anmerkning: Overfor publikum og media bør en benytte uttrykket 113-sentral.</i>	11

Nr	Begrep	Definisjon/Anmerkning	Kryssref.
34	AMK-sentral-område	Geografisk område som AMK-sentral har ansvaret for.	11
35	AMK-sykepleier	Sykepleier i vakt ved en AMK-sentral .	11
36	anbefalt respons	Respons anbefalt av Norsk indeks for medisinsk nødhjelp , ut i fra hastegrader . <i>Anmerkning: Anbefalt respons er den respons som AMK-/LV-operatøren normalt forholder seg til med mindre det er nedfelt instruksjer i lokale prosedyrer og systembøker.</i> Se også: Faktisk respons .	138, 111 58 31, 100 52
37	basestasjon	Se: Radiobasestasjon .	128
38	BL-nett	Forkortelse for brann-lege-nett .	39
39	brann-lege-nett	En samling av 20 utvalgte VHF radiokanaler i mobile og bærbare radiostasjoner. Nummereres BL-1 til BL-20. <i>Anmerkning: Kanaler (frekvenser) tilpasses lokale behov innenfor samme kommune(r). Helseradionettets faste kanaler er nummerert fra HE21-80.</i>	65
40	daglig leder AMK-sentral	Person som er ansvarlig for den daglige driften ved en AMK-sentral .	11
41	daglig leder LV-sentral	Person som er ansvarlig for den daglige driften av en LV-sentral .	89
42	enhets aksesstid	Tidsintervall fra AMK-sentral varsler en enhet til enheten svarer på varslingen. <i>Anmerkning: Se også anmerkningen under aksesstid.</i>	11 3
43	enhets aktiveringstid	Tidsintervall fra en enhet svarer på AMK-sentralens varslings, til enheten rykker ut. <i>Anmerkning: Se også anmerkningen under aktiveringstid.</i>	11 6
44	enhets klargjøringstid	Tidsintervall fra ankomst leveringssted til enheten igjen er klar til nye oppdrag, eller til oppstart av et nytt oppdrag hvis det nye oppdraget startes før enheten er klargjort for nye oppdrag.	93
45	enhets omsorgstid	Tidsintervall fra responderende enhet er fremme hos pasient, til enheten ankommer sykehus og sykehuspersonell overtar ansvar for pasienten, eller til enheten forlater hendelsessted uten pasient.	68
46	enhets oppdragstid	Tidsintervall fra AMK-sentralen varsler en enhet til enheten igjen er klargjort for nye oppdrag, eller til oppstart av et nytt oppdrag hvis det nye oppdraget startes før enheten er klargjort for nye oppdrag.	11

Nr	Begrep	Definisjon/Anmerkning	Kryssref.
47	enhets oppdragsvarighet	Se: Enhets oppdragstid.	46
48	enhets reaksjonstid	Tidsintervall fra AMK-sentralen varsler en enhet, til enheten rykker ut. <i>Anmerkning: Dette er summen av enhets aksesstid og enhets aktiveringstid.</i>	42 43
49	enhets responstid	Tidsintervall fra AMK-sentral varsler en enhet til enheten er fremme hos pasienten. <i>Anmerkning: Dette er summen av enhets reaksjonstid og utrykningstid.</i>	11 48 174
50	fagleder helse	Person som har ansvar for den medisinske virksomheten i evakueringskjeden fra hendelsessted via samleplass til sykehus.	68 143
51	fagleder sanitet	Se: Fagleder helse.	50
52	faktisk respons	Respons som AMK-/LV-operatøren faktisk velger på grunnlag av lokale forhold, tilgjengelige ressurser og lokale instruksjoner. Se også: Anbefalt respons.	138, 31, 100 36
53	flight following	Det å overvåke flygning av sikkerhets grunner.	
54	førstehjelp	Tidlig, foreløpig hjelp som gis den skadde eller syke (18).	
55	gruppeoppkall	Oppkall som kan brukes for samtidig å varsle flere apparater som tilhører en enhet.	
56	grønt oppdrag	Oppdrag med hastegrad grønn - vanlig.	59
57	gult oppdrag	Oppdrag med hastegrad gul - haster.	60
58	hastegrad	Grad av hast på respons.	138
59	hastegrad grønn - vanlig	Hastegrad for tilstander der det antas at tidsmomentet medisinsk sett ikke er avgjørende og som kan forelegges lege til vurdering ved første passende anledning. <i>Anmerkning: Dette er i samsvar med Norsk indeks for medisinsk nødhjelp.</i>	58 111
60	hastegrad gul - haster	Hastegrad for antatt alvorlig tilstand der de vitale funksjonene kan bli truet og der det er behov for umiddelbar situasjonsvurdering av lege eller transport til sykehus. <i>Anmerkning: Dette er i samsvar med Norsk indeks for medisinsk nødhjelp.</i>	58 111

Nr	Begrep	Definisjon/Anmerkning	Kryssref.
61	hastegrad rød - akutt	Hastegrad for antatt kritisk tilstand der de vitale funksjoner kan være truet eller manifest forstyrret og der ambulanse skal rykke ut og lege alarmeres. <i>Anmerkning: Dette i samsvar med Norsk indeks for medisinsk nødhjelp.</i>	58 111
62	hasteoppdrag	Se: Gult oppdrag.	57
63	haster	Se: Hastegrad gul - haster.	60
64	hasteroppdrag	Se: Gult oppdrag.	57
65	helseradionett	Et antall radiokanaler konsesjonert for bruk av helsevesenet (og samarbeidende brannvesen) bundet sammen ved hjelp av elektroniske radiobetjenings-overdrag (RBO) i et definert system for lukket radiosamband. <i>Anmerkning: Helseradionettet skal i prinsippet fungere enhetlig i hele landet og er landets desidert største lukkede radionett. Kanalene HE21-38 er utelukkende konsesjonert helsevesenet, HE40-80 kan også være konsesjonert andre etater.</i> Se: Luftambulansenett.	129 97
66	helsetjenestens kommunikasjonsberedskap	Et desentralisert, integrert og samordnet system til bruk i den daglige akuttmedisinske beredskap, samt i krise- og katastrofesituasjoner i fred og krig (8). <i>Anmerkning: Forskriften (8) gir her begrepet en landsdekkende, organisatorisk og infrastrukturmessig definisjon.</i>	
67	hendelse	Situasjon hvor det oppstår medisinsk hjelpebehov.	
68	hendelsessted	Sted hvor en hendelse har inntruffet / inntreffer. <i>Anmerkning: For statistikk kan hendelsessted ofte grupperes inn i eksempelvis: offentlig vei, offentlig sted, hjem, sjø, fjell, etc.</i>	67
69	HE-nett	Forkortelse for helseradionett.	65
70	hentested	Sted der pasient blir hentet fra. <i>Anmerkning: For statistikk kan hentested ofte grupperes inn i eksempelvis: offentlig vei, offentlig sted, hjem, institusjon, sjø, fjell, etc.</i> Se også: Leveringssted.	93

Nr	Begrep	Definisjon/Anmerkning	Kryssref.
71	henvendelse	Melding til AMK-LV-sentral som resultat av den situasjon som er skapt på grunn av en hendelse (46). <i>Anmerkning: Det bør skilles mellom primærhenvendelse (den første meldingen om en hendelse) og sekundærhenvendelse (eksempelvis supplerende/ny informasjon om den samme hendelsen).</i>	11, 89 67
72	hovedrednings-sentral	Sentral som har det overordnede koordinerende ansvar for redningsaksjon . <i>Anmerkning 1: Forkortes til HRS.</i> <i>Anmerkning 2: Vi har i Norge 2 hovedrednings-sentraler som er plassert i Stavanger og Bodø (henholdsvis HRS Sør-Norge og HRS Nord-Norge). Hovedredningssentralene har ansvar for all redning på sjø, i luft og på land, mens koordinering av redningsaksjoner på land normalt delegeres til lokal redningssentral.</i>	133 94
73	HRS	Forkortelse for hovedredningssentral .	72
74	innringer	Person som ringer inn til AMK- eller LV-sentral . <i>Det kan være ulike typer innringere, eksempelvis publikum, pasienten selv, pårørende til pasienten, annet helsepersonell, etc.</i>	11, 89
75	innsatspersonell	Alt personell som yter helsemessig og/eller rednings innsats på hendelsessted .	68
76	instruksjon til innringer	Veiledning gitt til innringer i henhold til Norsk indeks for medisinsk nødhjelp . Se også: Medisinsk telefonrådgivning og medisinsk telefoninstruksjon .	74, 111 109, 108
77	katastrofe	Hendelse hvor antall behandlingstrengende overskrider normal kapasitet av behandlingsapparatet (10).	67
78	kjøretid	Tidsintervall fra enheten rykker ut til enheten er fremme på hendelsessted . Se også: Utrykningstid .	68 174
79	klargjøringstid	Se: Enhets klargjøringstid .	44
80	kriteriebasert respons	Respons basert på 1) symptomer, 2) kliniske tegn, 3) hendelse, eller en kombinasjon av disse.	138
81	kriterienummer	Nummer som i følge Norsk indeks for medisinsk nødhjelp betegner et kriterium .	111 82
82	kriterium	I henhold til Norsk indeks for medisinsk nødhjelp : 1) et symptom, 2) et klinisk tegn, 3) en hendelse, eller en kombinasjon av disse.	111

Nr	Begrep	Definisjon/Anmerkning	Kryssref.
83	LA-nett	Forkortelse for luftambulansenett .	97
84	lege/ambulanse- alarm	Varsling gjennom samtidig radiooppkall til lege og ambulanse ved en hendelse der det er behov for hurtig og koordinert innsats.	67
85	legebil	Bil, ofte ved luftambulansebasen eller ved sykehus, for utrykning i basens/sykehusets nærområde eller som alternativ til helikopter ved dårlig vær. <i>Anmerkning: Kan også være utrykningsbil for legevaktlege.</i>	
86	legevakt	Organisert vaktordning med lege i vakt, for dekning av nødvendig helsehjelp etter <i>lov om helsetjenesten i kommunene</i> (11, 23).	
87	legevakten	Det fysiske stedet der befolkningen kan møte frem for å få hjelp av allmennlegetjenestens vaktlege.	
88	legevaktområde	Geografisk område som legevaktlege har ansvaret for i sin vaktperiode.	
89	legevaktsentral	Fagsentral betjent av helsepersonell (fortrinnsvis sykepleier), normalt for mottak, prioritering og formidling av henvendelse til legevakt eller oppdrag til hjemmesykepleier og jordmor, rådgivning til innringer og varsling av leger og ambulanser ved behov for medisinsk nødhjelp . <i>Anmerkning: Forkortes til LV-sentral eller LV.</i> Se også: Helsetjenestens kommunikasjonsberedskap .	71, 86 109 74 104 66
90	legevaktsentral- område	Geografisk område som LV-sentral har ansvaret for.	89
91	legevakttelefon- nummer	Et fast telefonnummer til legevaktsentralen .	89
92	leid linje	Leid analog eller digital sambandslinje som er fast oppkoplet mellom elektroniske enheter i telenettet. <i>Anmerkning 1: Leide linjer benyttes f.eks. mellom: RBO-enhet og radiobasestasjon; AMK og Telenor for overføring av data for opprinnelsesmarkering; nødmeldesentralene (11x-sentralene).</i>	
93	leveringssted	Sted hvor pasient blir levert til. <i>Anmerkning: For statistikk kan leveringssted ofte grupperes inn i eksempelvis: akuttmottaket, en annen institusjon, pasientens hjem, etc.</i> Se også: Hentested .	70

Nr	Begrep	Definisjon/Anmerkning	Kryssref.
94	lokal rednings-sentral	Sentral som har koordinerende ansvar for redningsaksjon i det enkelte politidistriktet eller på Svalbard. <i>Anmerkning 1: Forkortes til LRS.</i> <i>Anmerkning 2: De lokale redningssentralene er tilknyttet landets 54 politikamre og sysselmannskontoret på Svalbard. Lokal redningssentral opprettes av politiet og har ansvar for redningsarbeid utenfor sykehus.</i> Se også: Hovedredningssentral.	133 72
95	LRS	Forkortelse for lokal redningssentral.	94
96	LRS-lege	Lege som er fast medlem av staben ved en lokal redningssentral.	94
97	luftambulansenett	Luftambulansetjenestens medisinske radionett. En variant av helseradionettet tilpasset bruk for Forsvarets redningstjeneste (Sea King helikopter), ambulanshelikopter og ambulansfly. <i>Anmerkning: Frekvenser og radiobaser er etablert for bruk fra luften.</i> Se også: Helseradionett.	 65
98	luftambulansetjeneste	Beredskap for eller transport av pasienter og helsepersonell med fly eller helikopter i forbindelse med sykdom eller skade som krever hurtig og kvalifisert innsats. Se også: Ambulansetjeneste.	 24
99	LV	Forkortelse for legevaktsentral.	89
100	LV-operatør	Personell i vakt på en legevaktsentral.	89
101	LV-sentral	Forkortelse for legevaktsentral.	89
102	medisinsk leder for AMK-sentral	Lege som har medisinsk-faglig ansvar for en AMK-sentral. <i>Anmerkning: Denne er som lederen for en hvilken som helst annen klinisk enhet.</i>	11
103	medisinsk leder for LV-sentral	Lege som har medisinsk-faglig ansvar for en LV-sentral.	89
104	medisinsk nødhjelp	Tiltak iverksatt av helsepersonell i forbindelse med akutt oppstått sykdom, akutt forverring av eksisterende sykdom eller skade.	

Nr	Begrep	Definisjon/Anmerkning	Kryssref.
105	medisinsk nødmeldetjeneste	Et landsdekkende, organisatorisk og kommunikasjons- teknisk system for kommunikasjonsberedskap innen helsetjenesten (8). <i>Anmerkning: Her gir forskriften (8) dette begrepet en organisatorisk og infrastrukturmessig definisjon.</i>	
106	medisinsk nødmelding	Melding direkte til helsepersonell i sykehus (AMK- sentral) eller i eget lokalsamfunn (LV-sentral), om befolkningens behov for medisinsk nødhjelp .	11 89 104
107	medisinsk nødtelefon- nummer	Telefonnummer, 113, som befolkningen kan ringe ved behov for medisinsk nødhjelp . <i>Anmerkning: Medisinsk alarmtelefonnummer er et synonym som er brukt i forskriften (8).</i> Se også: Legevakttelefonnummer .	104 91
108	medisinsk telefoninstruksjon	Telefonveiledning som gis til innringer , med hensikt å få denne til å utføre livreddende basal førstehjelp nøyaktig slik veiledningen blir meddelt.	74
109	medisinsk telefonrådgivning	Telefonveiledning som gis til innringer , med hensikt å få denne til å iverksette tiltak på stedet for å hindre ytterligere forverring av tilstand, for å lindre angst og smerte, eller for egenomsorg.	74
110	medlytt bort	Teknisk funksjon som iverksettes for at mobile brukere ikke kan høres av andre enn AMK-/LV- operatøren .	31, 100
111	norsk indeks for medisinsk nødhjelp	Et veilednings- og støttesystem for personell i AMK- og LV-sentraler , og i hovedsak et verktøy for fastsettelse av hastegrad , valg av respons , medisinsk rådgivning og instruksjon .	11 89 58, 138, 109, 76
112	nødetat	Offentlig instans med ansvar for å håndtere befolkningens og samfunnets behov for hjelp i nødsituasjoner. <i>Anmerkning: Helsevesen, politi og brannvesen er de tre nødetatene.</i>	
113	omsorgsnivå	Grov kategorisering av medisinske tiltak (45). <i>Anmerkning: I forbindelse med medisinsk nødmeldetjeneste er følgende behandlings- og omsorgsnivå aktuelle (i noenlunde stigende rekkefølge): pasientens hjem, egen lege, pleie- og sykehjem, legevakt, lokalsykehus, sentralsykehus, regionsykehus, spesialsykehus/spesialavdeling med landsfunksjon.</i>	
114	omsorgstid	Se: Enhets omsorgstid .	45

Nr	Begrep	Definisjon/Anmerkning	Kryssref.
115	operativ leder helse	Person ansvarlig for organiseringen, ledelsen og koordineringen av det operative medisinske apparatet på hendelsesstedet .	68
116	operativ leder sanitet	Se: Operativ leder helse .	115
117	oppdragstid	Se: Enhets oppdragstid .	46
118	oppdragsvarighet	Se: Enhets oppdragstid .	46
119	opprinnelsesmarkering	System for å fremskaffe opplysninger om hvor en henvendelse kommer fra.	
120	prehospital responstid	Tidsintervall fra det svarer i AMK-/LV-sentralen til responderende enhet er fremme hos pasient. <i>Anmerkning: Dette er summen av AMK-reaksjonstid og enhets responstid.</i>	11, 89 32 49
121	prehospital tid	Tidsintervall fra hendelse inntreffer til pasienten er brakt til sykehus.	67
122	primærhenvendelse	Se under henvendelse .	71
123	primæroppdrag	Oppdrag der pasienten befinner seg utenfor sykehus. Se også: Sekundæroppdrag .	147
124	publikums forsinkelse	Tidsintervall fra en hendelse inntreffer til den blir oppdaget/erkjent.	67
125	publikums reaksjonstid	Tidsintervall fra en hendelse erkjennes til noen ringer AMK-/LV-sentralen .	67 11, 89
126	publikumstid	Tidsintervall fra en hendelse inntreffer til noen ringer AMK-/LV-sentralen . <i>Anmerkning: Dette er summen av publikums forsinkelse og publikums reaksjonstid.</i>	67 11, 89 124 125
127	radiobase	Se: Radiobasestasjon .	128
128	radiobasestasjon	I helseradionettet : fast montert radiosender og -mottaker fjernstyrt ved hjelp av RBO .	65 130
129	radiobetjeningsoverdrag	En for helseradionettet spesielt spesifisert elektronisk styringsenhet som bl.a. styrer signaleringen mellom radiobase , det offentlige telenettet og eventuell tilknyttet betjeningsenhet. <i>Anmerkning: Enheten muliggjør betjening og fjernstyring av radiobaser via oppringte sambandslinjer.</i>	65 128
130	RBO	Forkortelse for radiobetjeningsoverdrag .	129
131	RBO-linje	Se: Leid linje .	92

Nr	Begrep	Definisjon/Anmerkning	Kryssref.
132	reaksjonstid	Tidsintervall fra en enhet blir varslet av forrige ledd i hendelsesforløpet til enheten iverksetter en handling. <i>Anmerkning: Dette er et generelt tidsbegrep som gjelder AMK-sentral (se AMK-reaksjonstid) og responderende enhet (se enhets reaksjonstid). Begrepet uttrykker hvor fort den aktuelle enheten reagerer på en varsling og omsetter den til handling.</i>	32 48
133	redningsaksjon	Samordnede tiltak iverksatt av nødetatene , for å avverge skader på liv og helse.	112
134	redningsalarm	Oppkall som kan benyttes av AMK- eller LV-operatør for raskt å få alarmert alle aktuelle enheter i kommunen om en ulykke, deriblant brannvesenet i tillegg til helsevesenets enheter. <i>Anmerkning: Det sendes da automatisk oppkall til disse enhetene samtidig (4).</i>	31, 100
135	redningsoppdrag	Oppdrag i forbindelse med en redningsaksjon .	133
136	redningsentral	Se: Lokal redningsentral Hovedredningsentral	94 72
137	redningstjeneste	Den offentlig organiserte virksomhet som utøves i forbindelse med øyeblikkelig innsats for å redde mennesker fra død eller skade som følge av akutte ulykkes- eller faresituasjoner og som ikke blir ivaretatt av særskilt opprettede organer eller ved særlige tiltak.	
138	respons	AMK-/LV-sentralens reaksjon på en henvendelse . Se også: Anbefalt respons og faktisk respons .	11, 89, 71 36, 52
139	responstid	Tidsintervall fra en enhet blir varslet til pasienten blir tatt hånd om av helsepersonell. <i>Anmerkning: Dette er et generelt tidsbegrep som gjelder AMK-sentral (se prehospital responstid) og responderende enhet (se enhets responstid). Begrepet uttrykker den tiden det tar fra den aktuelle enheten blir varslet om en hendelse til den første pasienten som er involvert i hendelsen blir tatt hånd om av helsepersonell.</i>	29 49
140	ressurs	Organisatorisk, personellmessig eller materiell enhet/innretning som kan bidra til å bibringe eller gjennomføre et oppdrag.	
141	resuscitering	Forsøk på reetablering av de vitale funksjoner.	
142	rødt oppdrag	Oppdrag med hastegrad rød – akutt .	61

Nr	Begrep	Definisjon/Anmerkning	Kryssref.
143	samleplass for skadde	Plass opprettet nær hendelsessted, helst i hus og ved vei, hvor skadde bæres inn i for registrering, sortering og foreløpig stabiliserende behandling og for evakuering etter prioritet.	
144	SAR-oppdrag	Søks- og redningsoppdrag. <i>Anmerkning: engelsk: search and rescue.</i>	
145	SB-apparat	Forkortelse for system betjenings-apparat .	158
146	sekundær-henvendelse	Se under henvendelse .	71
147	sekundæroppdrag	Oppdrag der pasient befinner seg på sykehus (institusjon) med etablert øyeblikkelig hjelp funksjon. Transporten skjer fra et lavere til et høyere omsorgsnivå (31). Se også: Primæroppdrag .	113 123
148	skadelapp	Markeringslapp med pasientidentifisering som påføres pasienter for skadebeskrivelse.	
149	skadeprioritering	Klassifisering av skader etter hastegrad i katastrofesituasjoner. Se også: Hastegrad . Synonym: Triage.	58
150	skadested	Se: Hendelsessted .	68
151	skadestedsleder	Person, vanligvis politimann, som er ansvarlig for å lede og koordinere redningsaksjon på hendelsessted . <i>Anmerkning: Forkortes til SKL.</i>	133, 68
152	skarpt oppdrag	Oppdrag som er forbundet med antatt fare for vold med våpen eller lignende.	
153	SKL	Forkortelse for skadestedsleder .	151
154	statusmelding	Fastlagte koder som mobile ressurser sender for at AMK- eller LV-sentralen skal ha oversikt over hva enhetene i øyeblikket er opptatt med og hvor de befinner seg.	11, 89
155	statusoversikt	Oversikt over status på mobile ressurser i AMK-sentral-området eller LV-sentral-området .	140, 34 90
156	sykebesøksformidling	Håndtering av henvendelser om ønske/behov for tilsyn av legevaktlege hjemme eller på annet avtalt sted.	71

Nr	Begrep	Definisjon/Anmerkning	Kryssref.
157	syketransport	Transport av pasienter og eventuell nødvendig ledsager i forbindelse med undersøkelse og behandling hos lege eller i helseinstitusjon, i tilfeller der pasientens sykdom eller skade ikke gjør det nødvendig å bruke ambulanse (33). Se også: Ambulansetransport.	25
158	system betjeningsapparat	Enhet som brukes for styring av RBO .	129
159	systembeskrivelse	Beskrivelse utarbeidet av den enkelte fylkeskommune/kommune som omfatter organisasjons-, ansvars- og myndighetsforhold, og de prosedyrer, ressurser og kvalifikasjoner som til sammen skal sikre at resultatet tilfredsstiller de til enhver tid gitte krav (8).	140
160	systembok	Samling av dokumenter som utgjør systembeskrivelse .	159
161	systemkrav	Overordnede krav til elementer i helsetjenestens kommunikasjonsberedskap som skal fungere enhetlig på landsbasis med sikte på å sikre funksjonsdyktighet, kvalitet og samordning med samarbeidende offentlige etater, fastsatt av Sosial- og helsedepartementet med hjemmel i forskrift om medisinsk nødmeldetjeneste §4-1 (40).	66
162	teknisk systemansvarlig	Person ansvarlig for teknisk infrastruktur knyttet til medisinsk nødmeldetjeneste i et fylke. <i>Anmerkning: Denne kan også bli tillagt organisatorisk ansvar.</i>	105
163	telefoninstruksjon	Se: Instruksjon til innringer.	76
164	telefonrådgivning	Se: Medisinsk rådgivning.	109
165	tid på hendelsessted	Tidsintervall fra responderende enhet ankommer hendelsessted , til start av tilbaketransport (dvs. enheten forlater hendelsessted), med eller uten pasient.	68
166	tilbakeføring (av pasient)	Overføring av pasient fra et sykehus for å redusere omsorgsnivået , eller føre pasienten tilbake til den institusjon som pasienten sokner til.	113
167	transporttid	Tidsintervall fra enheten forlater hendelsesstedet med pasient, til ankomst leveringssted .	68 93
168	triage	Se: Skadeprioritering.	149
169	trippelvarsling	Varsling av de to andre nødetat ved behov for alle tre.	112
170	trygghetsalarm	Alarm tildelt hjemmeværende eldre og kroniske syke som har spesielt behov for akutt tilsyn.	
171	UFAB	Forkortelse for Utvalg for akuttmedisinsk beredskap .	176
172	utrykningsenhet	Enhet i utrykning eller disponibel for utrykning.	

Nr	Begrep	Definisjon/Anmerkning	Kryssref.
173	utrykningsteam	En hensiktsmessig sammensatt gruppe helsepersonell som rykker ut til hendelsessted .	68
174	utrykningstid	Tidsintervall fra en enhet rykker ut til enheten er fremme hos pasient på hendelsessted . Se også: Kjøretid .	70 78
175	Utstein style reporting	Internasjonalt anerkjent standard skjema for registrering av blant annet tidsdata i forbindelse med prehospital hjertestans.	
176	utvalg for akuttmedisinsk beredskap	Del av driftsorganisasjonen som opprettes i henhold til forskriftens paragraf 7.2 (8), for å kunne gi råd til fylkeskommunen/kommunen i forhold rundt akuttmedisinsk beredskap og medisinsk nødmeldetjeneste . <i>Anmerkning: Forkortes til UFAB.</i>	8 105
177	veiledning til innringer	Se: Instruksjon til innringer og medisinsk rådgivning .	76, 109
178	øyeblikkelig hjelp innleggelse	Henviing til eller mottak av pasient i helseinstitusjon, som har behov for umiddelbar eller snarlig undersøkelse, behandling eller pleie. Gjelder pasienter med antatt hjelpebehov innen 24 timer fra første kontakt med helsetjenesten.	
179	åsted	Se: Hendelsessted . <i>Anmerkning: Vi foretrekker å bruke ordet "Hendelsessted" da ordet "Åsted" i de fleste ordbøkene, med få unntak, er forbundet med "sted der noe straffbart har gått for seg" (18).</i>	68
180	åstedstid	Se: Tid på hendelsessted .	165

Bibliografi

1. Asheim O, Brede K, Thommessen B. Språk og argumentasjon. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag, 1984.
2. Bojer H, Engelstad F, Heidar K, Hernes H, Stjernø S (red.). Norsk Samfunnsleksikon. Oslo: Pax Forlag A/S, 1987.
3. Committee on Injury Scaling. The abbreviated injury scale, 1985 Revision. Arlington Heights: American Association of Automotive Medicine, 1985.
4. Fensli, R. Sambandsteknikk for medisinsk nødmeldetjeneste. Arendal 1993.
5. Forskrift av 14. februar 1970, Nr. 1 for ambulansebil, eller evt. senere versjon av denne.
6. Forskrift av 14. november 1988 for sykehjem og boform for heldøgns omsorg og pleie, eller evt. senere versjon av denne.
7. Forskrift av 17. mars 1989 om leges og helseinstitusjons journal for pasient, eller evt. senere versjon av denne.
8. Forskrift av 20. august 1990 om medisinsk nødmeldetjeneste (kommunikasjonsberedskap i helsetjenesten), eller en senere versjon av denne.
9. Forskrift av 3. oktober 1991 om Teknisk funksjonskrav til kommunikasjonsteknisk utstyr som inngår i helsetjenestens kommunikasjonsberedskap, eller en senere versjon av denne.
10. Gilbert M, Johannesen A, Juvkam PC, Lexow K, Nesje L. Norsk indeks for medisinsk nødhjelp. Stavanger: Åsmund S. Lærdal A/S, 1994.
11. Grimsmo, A., Yang, J.J. m.fl. Definisjonskatalog for allmennlegetjenesten, KITH R 1/96, februar 1996.
12. Helsedirektoratet. Helsetjenestens kommunikasjonsberedskap - vedlegg til Ot.prp. nr. 26 (1988-89) om lov om endringer i lov av 19. Juni 1969 nr. 57 om sykehus m.v. og i lov av 19. November 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene, kapittel 2 Begreper og definisjoner.
13. Helsedirektoratet. VHF helseradionett - landsdekkende - 5-tone CCIR-signaleringsystem - kravspesifikasjon. Oslo: Helsedirektoratet, 1991
14. Helsedirektoratet. Sikring av kvalitet i helsetjenesten. Helsedirektoratets utredningsserie 4-91. Oslo: Helsedirektoratet, 1991.
15. Kvamme O.J. et al. Hvilke medisinske kvalitetsbegreper bør vi bruke i Norge? Tidsskr Nor Lægeforen 1997; 117: 3823-6. 1997.
16. Kåss E (hovedredaktør). Medisinsk ordbok. 2. utgave. Kunnskapsforlaget, 1992.
17. Landau SI. Dictionaries. The Art and Craft of Lexicography. Cambridge: Cambridge

- University Press, 1990.
18. Landrø MI, Boye W. Bokmålsordboka. Definisjons- og rettskrivingsordbok. Oslo: Universitetsforlaget, 1993.
  19. Lov av 13. juni 1980 om leger, eller evt. senere versjon av denne.
  20. Lov av 16. januar 1970 om folkeregistrering, eller evt. senere versjon av denne.
  21. Lov av 17. juni 1966 om folketrygd og tilhørende forskrifter, eller evt. senere versjon av denne.
  22. Lov av 19. juni 1969 om sykehus, eller evt. senere versjon av denne.
  23. Lov av 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene med endringer, sist ved lov av 17. juli 1992 nr. 100, eller evt. senere versjon av denne.
  24. Lov av 24. juni 1988 om godkjenning av sykepleiere og tilhørende forskrifter, eller evt. senere versjoner av disse.
  25. Lov av 28. apr. 1961 om psykisk helsevern, eller evt. senere versjon av denne.
  26. Lov om jordmødre (jordmorloven), 26 april. Nr. 23. 1985.
  27. Lov om statlig tilsyn med helsetjenesten, 30. mars, Nr. 15 1984.
  28. Norske kommuners sentralforbund. Resultatvurdering i fylkeskommuner og kommuner. Kommunal rapport nr. 24 1983. Oslo: Kommuneforlaget, 1983.
  29. NOU 1991: 7. Spesialisthelsetjenesten m.m. Oslo: Statens forvaltningstjeneste, 1991. Statens forvaltningstjeneste, 1992.
  30. NOU 1992: 8. Lov om pasientrettigheter. Oslo: Statens forvaltningstjeneste, 1992.
  31. NOU 1998:8. Luftambulansetjenesten i Norge, 1998.
  32. NOU 1998:9. Hvis det haster.....Faglige krav til akuttmedisinsk beredskap, 1998.
  33. Ot. prp. nr. 54 (1983-84). Om lov om endringer i lov av 19. juni 1969 nr. 57 om sykehus m.v. og i lov av 17. juni 1966 om folketrygd (Transporttjeneste i helsevesenet).
  34. Ot. prp. nr. 60 (1993-1994). Om endringer i lov av 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene og i visse andre lover.
  35. Peterstad, J-H., m.fl. AMK-DATA en brukerevaluering, desember 1994.
  36. Redisch Carlsen, Chr. Askøy legevaktsentral 1983-1993, en rapport om etablering og drift. Askøy kommune.
  37. Rundskriv I-14/95. Endringer i lov om helsetjenesten i kommunene. Oslo: Sosial- og helsedepartementet, 1995.

38. Skogstad, W. Helsetjenestens kommunikasjonsberedskap - landsdekkende helseradionett, rev. 01.05.1996.
39. Sosial- og helsedepartementet og Statens helsetilsyn: Nasjonal strategi for kvalitetsutvikling i helsetjenesten, IK-2482, febr. 1995.
40. Statens helsetilsyn: Evaluering av AMK-data - rapport og konklusjoner, januar 1995.
41. Statens helsetilsyn: Helsetjenestens kommunikasjonsberedskap - status pr. januar 1995.
42. Statens helsetilsyn: Taushetsplikstens betydning for samarbeid mellom medisinsk nødmeldetjeneste og andre nødetater, veiledningsserie 2-96.
43. Statens Institutt for Folkehelse. Veileder for SIFFs Skaderegister. Del 1. Oslo: Statens Institutt for Folkehelse, 1990.
44. Svensen A. Handbok i lexicografi. Principer og metoder i ordboksarbeidet. Stockholm: Esselte Studium, 1987.
45. Sæter T., m.fl. Administrativ definisjonskatalog for somatiske sykehus, 2. utgave. Trondheim: Kompetansesenter for IT i helsevesenet, 1995 (er i skrivende stund under revisjon).
46. Villanger, K.P & Hansen, E.M. AMK-data, En datamodell for akutt- og katastrofemedisinsk beredskap, CMI-90-f40012, CMI, desember 1990.
47. Yang, J.J. m.fl. KOSTRA - Kommunal rapportering av økonomi og tjenesteproduksjon - Definisjonskatalog, v.1.0, Statskonsult, febr. 1996.

Vedlegg A Tematisk listing av begrepene (informativt)

I dette vedlegget er begrepene sortert under ulike tematiske grupper for å sette begrepene i sammenheng. Det gjøres oppmerksom på at det vil kunne være flere ulike måter å gruppere begrepene på og at det også vil kunne diskuteres hvilken tematisk gruppe et gitt begrep bør kunne høre under. Vedlegget presenterer et av alternativene og er derfor kun informativt. Nummeret bak den enkelte betegnelsen refererer til nummeret i tabellen i Kap. 4 der hvor betegnelsen finnes listet opp.

A.1. Organisatoriske enheter/aktører (og forhold rundt slike)

akuttmedisinsk kommunikasjonsentral, nr. 11	LRS, nr. 95
akuttmottak, nr. 12	LV, nr. 99
akuttsykehus, nr. 14	LV-sentral, nr. 101
ambulanseutøver, nr. 26	nødetat, nr. 112
AMK, nr. 27	redningssentral, nr. 136
AMK-LA, nr. 30	ressurs, nr. 140
AMK-sentral, nr. 33	UFAB, nr. 171
hovedredningssentral, nr. 72	utrykningsenhet, nr. 172
HRS, nr. 73	utrykningsteam, nr. 173
legevaktsentral, nr. 89	Utvalg for akuttmedisinsk beredskap, nr. 176
lokal redningssentral, nr. 94	

A.2. Menneskeaktører og tjenesteytere (og forhold rundt slike)

ambulanseflykoordinator, nr. 19	LRS-lege, nr. 96
ambulansekoordinator, nr. 22	LV-operatør, nr. 100
AMK-operatør, nr. 31	medisinsk leder for AMK-sentral, nr. 102
AMK-sykepleier, nr. 35	medisinsk leder for LV-sentral, nr. 103
daglig leder AMK-sentral, nr. 40	operativ leder medisin, nr. 115
daglig leder LV-sentral, nr. 41	operativ leder sanitet, nr. 116
fagleder helse, nr. 50	skadestedsleder, nr. 151
fagleder sanitet, nr. 51	SKL, nr. 153
innsatspersonell, nr. 75	teknisk systemansvarlig, nr. 162

A.3. Pasient og pasientrelaterte aktører (og forhold rundt slike)

innringer, nr. 74	skadeprioritering, nr. 149
skadelapp, nr. 148	triage, nr. 168

A.4. Tjenester og funksjoner (og forhold rundt slike)

113 medisinsk nødhjelp, nr. 1	medisinsk nødhjelp, nr. 104
akuttberedskap, nr. 8	medisinsk nødmeldetjeneste, nr. 105
akuttmedisinsk kommunikasjonsberedskap, nr. 10	medisinsk nødmelding, nr. 106
ambulansetjeneste, nr. 24	medisinsk nødtelefonnummer, nr. 107
ambulansetransport, nr. 25	redningstjeneste, nr. 137
helsetjenestens kommunikasjonsberedskap, nr. 66	sykebesøksformidling, nr. 156
legevakt, nr. 86	syketransport, nr. 157
legevakttelefonnummer, nr. 91	tilbakeføring (av pasient), nr. 166
luftambulansetjeneste, nr. 98	trygghetsalarm, nr. 170

A.5. Hendelse og hendelsesforløp (og forhold rundt slike)

akutt, nr. 7	haster, nr. 63
alvorlighetsgrad, nr. 15	hendelse, nr. 67
hastegrad grønn - vanlig, nr. 59	henvendelse, nr. 71
hastegrad gul - haster, nr. 60	katastrofe, nr. 77
hastegrad rød - akutt, nr. 61	primærhenvendelse, nr. 122
hastegrad, nr. 58	sekundærhenvendelse, nr. 146

A.6. Reaksjon/Respons (og forhold rundt slike)

ambulansealarm, nr. 17	medisinsk telefon instruksjon, nr. 108
anbefalt respons, nr. 36	norsk indeks for medisinsk nødhjelp, nr. 111
faktisk respons, nr. 52	redningsalarm, nr. 134
gruppeoppkall, nr. 55	respons, nr. 138
instruksjon til innringer, nr. 76	telefoninstruksjon, nr. 163
kriteriebasert respons, nr. 80	telefonrådgivning, nr. 164
kriterienummer, nr. 81	trippelvarsling, nr. 169
kriterium, nr. 82	veiledning til innringer, nr. 177
lege/ambulansealarm, nr. 84	øyeblikkelig hjelp innleggelse, nr. 178
medisinsk rådgivning, nr. 109	

A.7. (Hendelses-)Sted (og forhold rundt slike)

AKP, nr. 2	legevaktområde, nr. 88
ambulanseskontrollpunkt, nr. 21	legevaktentral-område, nr. 90
AMK-sentral-område, nr. 34	leveringssted, nr. 93
hendelsessted, nr. 68	opprinnelsesmarkering, nr. 119
hentested, nr. 70	samleplass for skadde, nr. 143
legevakten, nr. 87	skadested, nr. 150

åsted, nr. 179

A.8. Aksjon/Oppdrag (og forhold rundt slike)

aksjon, nr. 4	redningsaksjon, nr. 133
akuttoppdrag, nr. 13	redningsoppdrag, nr. 135
ambulansebestilling, nr. 18	rødt oppdrag, nr. 142
ambulanseoppdrag, nr. 23	SAR-oppdrag, nr. 144
grønt oppdrag, nr. 56	sekundæroppdrag, nr. 147
gult oppdrag, nr. 57	skarpt oppdrag, nr. 152
hasteoppdrag, nr. 62	tilbakeføring (av pasient), nr. 166
hasteroppdrag, nr. 64	øyeblikkelig hjelp innleggelse, nr. 178
primæroppdrag, nr. 123	

A.9. Melding/Dokumentasjon/Rapport (og forhold rundt slike)

ambulansejournal, nr. 20	statusmelding, nr. 154
henvendelse, nr. 71	Utstein style reporting, nr. 175
opprinnelsesmarkering, nr. 119	

A.10. Tidsbegreper

aksesstid, nr. 3	omsorgstid, nr. 114
aktiveringstid, nr. 6	oppdragstid, nr. 117
AMK-aksesstid, nr. 28	oppdragsvarighet, nr. 118
AMK-aktiveringstid, nr. 29	prehospital responstid, nr. 120
AMK-reaksjonstid, nr. 32	prehospital tid, nr. 121
enhets aksesstid, nr. 42	publikums forsinkelse, nr. 124
enhets aktiveringstid, nr. 43	publikums reaksjonstid, nr. 125
enhets klargjøringstid, nr. 44	publikumstid, nr. 126
enhets omsorgstid, nr. 45	reaksjonstid, nr. 132
enhets oppdragstid, nr. 46	responstid, nr. 139
enhets oppdragsvarighet, nr. 47	tid på hendelsessted, nr. 165
enhets reaksjonstid, nr. 48	transporttid, nr. 167
enhets responstid, nr. 49	utrykningstid, nr. 174
kjøretid, nr. 78	åstedstid, nr. 180
klargjøringstid, nr. 79	

A.11. Andre begreper

aksjonssamband, nr. 5	medlytt bort, nr. 110
akuttmedisin, nr. 9	omsorgsnivå, nr. 113
ambulanse, nr. 16	radiobase, nr. 127
basestasjon, nr. 37	radiobasestasjon, nr. 128
BL-nett, nr. 38	radiobetjeningsoverdrag, nr. 129
brann-lege-nett, nr. 39	RBO, nr. 130
flight following, nr. 53	RBO-linje, nr. 131
førstehjelp, nr. 54	resuscitering, nr. 141
helseradionett, nr. 65	SB-apparat, nr. 145
HE-nett, nr. 69	statusoversikt, nr. 155
LA-nett, nr. 83	system betjenings apparat, nr. 158
legebil, nr. 85	systembeskrivelse, nr. 159
leid linje, nr. 92	systembok, nr. 160
luftambulansenett, nr. 97	systemkrav, nr. 161

Vedlegg B Liste over en del forkortelser (informativt)

Dette vedlegget inneholder en liste over en del forkortelser som brukes i AMK-/LV-sentraler. En forkortelse er egentlig et synonym til den respektive fulltekst betegnelse av et gitt begrep.

Ikke alle forkortelser i denne listen har sitt tilsvarende i denne katalogens hoveddel (kapittel 4) og dermed ikke alle forkortelser representerer begreper med definisjoner. Vedlegget brukes kun informativt.

AHLR	Avansert hjerte-lunge-redning.
AKP	Ambulansekontrollpunkt. Se nr. 2 i kapittel 4.
AMK	AMK-sentral, Akuttmedisinsk kommunikasjonsentral. Se nr. 27 i kapittel 4.
AMK-LA	AMK-sentral med ansvar for koordinering for luftambulanseenhet. Se nr. 30 i kapittel 4.
BHLR	Basal hjerte-lunge-redning.
DHLR	Defibrillering hjerte-lunge-redning.
GAB	Forkortelse for Gateadresse og bruksnummer.
GIS	Forkortelse for Geografisk informasjonssystem.
HLR	Forkortelse for Hjerte-lunge-redning.
HRS	Hovedredningssentral. Se nr. 73 i kapittel 4.
LRS	Lokal redningssentral. Se nr. 95 i kapittel 4.
LV	Legevaktsentral. Se nr. 99 i kapittel 4.
RBO	Radio Betjenings Overdrag. Se nr. 130 i kapittel 4.
SAR	Engelsk Search and Rescue.
UFAB	Utvalg for akuttmedisinsk beredskap. Se nr. 171 i kapittel 4.

Filnavn: R03.99-DefKat-AMK-LV-v10.doc
Katalog: K:\KITH-Rapportarkiv\KITH-rapporter\1999
Mal: C:\WINNT\Profiles\robins\Application
Data\Microsoft\Maler\Normal.dot
Tittel: Definisjonskatalog for AMK-/LV-sentraler
Emne:
Forfatter: Jim J. Yang
Nøkkelord:
Merknader:
Opprettelsesdato: 2/17/99 9:37
Versjonsnummer: 30
Sist lagret: 3/2/99 10:55
Sist lagret av: Jim J. Yang
Samlet redigeringstid: 232 minutter
Sist skrevet ut: 4/6/00 2:48
Ved siste fullstendige utskrift
Antall sider: 38
Antall ord: 11,801 (ca.)
Antall tegn: 67,267 (ca.)